{ } { }

Bakara Suresi 17 GİT

◀ **Bakara / 17** ▶

مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِى اسْتَوْقَدَ نَاراًۚ فَلَمَّٓا اَضَٓاءَتْ مَا حَوْلَهُ ذَهَبَ اللّٰهُ بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فٖى ظُلُمَاتٍ لَا يُبْصِرُونَ

Türkçe Transcript
Meśeluhum kemeśeli-lleżi-stev**k**ade nâran felemmâ e**d**âet mâ *h*avlehu żeheba(A)llâhu binûrihim veterakehum fî **z**ulumâtin lâ yub**s**irûn*(e)*

Abdulbaki Gölpınarlı Meali
Onlar, bir ateş yakıp ışıklanmak isteyen kimseye benzerler. Ateş, çevrelerindeki şeyleri aydınlattı mı Allah, nurlarını alıverir de onları karanlıklarda bırakır, görmezler.

Abdullah-Ahmet Akgül Meali
Bunların *(münafıkların)* **misali,** *(karanlıkta)* **ateş yakan adamın örneğine benzer;** *(ki onun ateşi)* **çevresini** *(biraz)* **aydınlattığı** *(ve tam da zulümattan kurtulduğunu sandığı bir)* **anda, Allah onların nurlarını giderip** *(hidayetlerini karartır)* **ve** *(artık)* **göremez** *(bakar kör)* **bir şekilde karanlıklar içinde bırakıp** *(kendi hallerine terk ediverir)*.

Abdullah Parlıyan Meali
Onların hali, bir ateş yakan kimsenin haline benzer ki; o ateş çevresini aydınlatır aydınlatmaz Allah onların ışığını alıp, zifiri karanlıkta bırakıvermiştir.

Ahmet Tekin Meali
Münâfıkların hakka davet sırasında Muhammed'e takındıkları tavır, müjde (veya uyarı) ateşi yakarak insanları bilgilendiren bir haberciye kuşkucu-ikiyüzlü yaklaşan kimselerle ilgili söylenen darb-ı mesele benziyor. Şöyle ki, Muhammed'in, toplumların değişimi-dönüşümü için getirdiği esasları, Kur'an ayetleri ve sünnet ayan-beyan açıklarken, münafıkların düşmanca iki yüzlü tavır takınmaları, Kur'anı ve Sünneti anlamazlıktan gelmeleri sebebiyle Allah önlerini aydınlatan, hak ve hakikati gösteren nuru

onlardan uzaklaştırıyor. Onları şüphe, nifak ve inkâr karanlıklarında bırakıyor. Ne doğruyu, hakkı görebiliyorlar, ne de hayrı şerden ayırt edebiliyorlar.

bk. Kur'ân-ı Kerim, 63/3; Hak Dini Kur-an Dili 1/219-220.

Ahmet Varol Meali

Bunların örneği ateş yakan bir adamın örneği gibidir ki, her ne zaman bu ateş o kişinin etrafını aydınlatsa Allah bunların gözlerinin nurunu alır da, hiçbir şeyi göremez halde karanlığın içinde kalırlar. [3]

3.Yani örnek gösterilen kişinin yaktığı ateş onun etrafını aydınlatsa da, Yüce Allah, berikilerin gözlerinin nurlarını alarak o aydınlıktan yararlanmalarını engeller. Bu, onların hidayet yolunu değil de sapıklık yolunu tercih etmeleri sebebiyledir. Burada bir noktaya dikkat çekmek istiyoruz: Daha önceki ayeti kerimelerde kendilerinden söz edilen kişiler burada sözü edilen ateş yakan bir adama benzetilmiyor. Aksine bir örnek veriliyor. Bu örneğe göre bir kişi insanların ortalığı görmeleri, iyiyi güzelden, doğruyu yanlıştan ayırmaları için ateş yakmaktadır. Öbür tarafta da bu ateşin vereceği aydınlıktan yararlanmak isteyen bir topluluk var. Bu topluluğun içinde içi ile dışı birbirine uymayan, kendilerini insanlara olduklarından farklı göstermeye çalışan kimseler bulunmaktadır. İşte sözü edilen şahsın yaktığı ateş, onun etrafını aydınlattığında Yüce Allah bu içi dışı farklı kimselerin gözlerinin nurlarını almaktadır, dolayısıyla bunlar o ateşin aydınlığından yararlanamamakta, karanlığın içinde kalmaktadırlar.

Ali Bulaç Meali

Bunların örneği, ateş yakan adamın örneğine benzer; (ki onun ateşi) çevresini aydınlattığı zaman, Allah onların aydınlığını giderir ve göremez bir şekilde karanlıklar içinde bırakır.

Ali Fikri Yavuz Meali

Onların hâli, o kimsenin hâli gibidir ki, o (korkulu bir sahrada) ateş yaktı da çevresini aydınlattığı zaman, tam o sırada Allah nurlarını giderip kendilerini karanlıklar içinde bıraktı; artık görmezler. (İşte münafıkların hâli de böyledir. Dünyada selâmet ve emniyet üzere olduklarını sanırlar, fakat öldükleri zaman kendilerine korku ve azâb gelir.)

Bahaeddin Sağlam Meali

Onların örneği şu adam gibidir ki; bir ateş tutuşturmak ister; ateş etrafını aydınlatınca Allah onların (göz) nurunu alır, onları karanlıklar içinde bırakır. Onlar öylece göremezler.

Bayraktar Bayraklı Meali

Onların durumu, bir ateş yakan kimseye benzer. O ateş yanıp etrafını aydınlattığında, Allah hemen onların aydınlığını giderir ve onları hiçbir şey göremeyecekleri karanlıklar içinde bırakır.

Besim Atalay Meali (1965)

Bunlar, geceleyin aydınlık için, ateş yakan bir kimseye benzerler, ateş çevresine ışık verince, Allah söyündürür ışıkların, karanlıkta bırakarak birbirlerin göremezler

Cemal Külünkoğlu Meali
Onların durumu, (geceleyin) ateş yakan kimsenin durumu gibidir ki ateş tam çevresini aydınlattığı sırada (yaptıkları yüzünden) Allah, ışıklarını yok ediverir de onları göremez bir şekilde zifiri karanlıkta bırakıverir.

Cemil Said (1924)
Bunlar etrâfın zulmetini görmek içün ateş yakan adama benzerler. Allâh ateşlerini aldığı gibi karanlıkda kalırlar ve göremezler.

Diyanet İşleri Meali (Eski)
Onlar, çevresini aydınlatmak için ateş yakan kimseye benzerler ki, Allah ışıklarını yok edince, onları karanlıklar içinde görmez bir halde bırakmıştır.

Diyanet İşleri Meali (Yeni)
Onların durumu, (geceleyin) ateş yakan kimsenin durumuna benzer: Ateş tam çevresini aydınlattığı sırada Allah ışıklarını yok ediverir de onları göremez bir şekilde karanlıklar içinde bırakıverir.

Diyanet Vakfı Meali
Onların (münafıkların) durumu, (karanlık gecede) bir ateş yakan kimse misalidir. O ateş yanıp da etrafını aydınlattığı anda Allah, hemen onların aydınlığını giderir ve onları karanlıklar içinde bırakır; (artık hiçbir şeyi) görmezler.

Âyet, münafıkların ilk anda İslâm'ın nurundan aydınlanıp müslüman olmalarını, karanlık gecede yanan meş'aleye ve ondan faydalananlara; sonra hemen küfre dönmelerini de o meş'alenin sönüvermesine ve oradakilerin karanlıkta kalmalarına benzetiyor.

Edip Yüksel Meali
Durumları, ateş yakan kimselerin şu durumuna benzer: Ateş çevrelerini aydınlatmaya başlayınca ALLAH onların ışığını giderir ve onları karanlıklar içinde görmez bir halde bırakır.

Elmalılı Hamdi Yazır Meali
Onların durumu, bir ateş yakanın durumu gibidir. (Ateş) çevresini aydınlatır aydınlatmaz Allah onların (gözlerinin) nurlarını giderdi ve onları karanlıklar içinde bıraktı, artık görmezler.

Elmalılı Meali (Orijinal)
bunların meseli şunun meseline benzer ki bir ateş yakmak istedi, vaktaki çevresindekileri aydınlattı, tam o sırada Allah nurlarını gideriverip kendilerini zulmetler içinde bıraktı, artık bunlar görmezler

Erhan Aktaş Meali
Onların durumu karanlıkta ateş yakan kimselerin durumu gibidir. Ateş, etraflarını aydınlatır aydınlatmaz, Allah onların ışığını yok eder ve onları karanlıklar içinde görmez halde bırakır.

Hasan Basri Çantay Meali
Onların haali bir ateş yakanın haali gibidir ki o (ateş) çevresindekileri aydınlatınca Allah ışıklarını giderib (söndürüb) kendilerini karanlıklar içinde, görmez (ve şaşkın kimse) ler haalinde bırakıvermişdir.

Hayrat Neşriyat Meali
Onların (o münâfıkların) misâli, (karanlıkta) ateş yakan kimsenin hâli gibidir. Derken (o ateş) etrâfını aydınlatınca, Allah onların nûrunu giderdi ve onları karanlıklar içinde görmez bir hâlde bıraktı.

İlyas Yorulmaz Meali
Onların misali, (içlerinden) birisinin bir ateş yakıp ta, ateş çevresini aydınlattığı zaman, Allah onların aydınlıklarını giderip de, onları karanlıklar içerisinde bıraktığında, hiçbir şey göremeyen kimselerin durumuna benzerler.

İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu
Onların durumu o kimselerin durumuna benzer ki ateş yakıp ortalığı aydınlatmışlardır. Ancak Allah, o ateşin ışığını yoketmiş, onları karanlıklar içinde, gözleri görmez olarak bırakmıştır.

İsmail Hakkı İzmirli
Onların hali, o kimsenin hali gibidir ki ateş [1] yakar da ateş etraflarını aydınlatınca Allah aydınlığını giderip onları karanlıklar içinde, görmez bir halde bırakır.

[1] Karanlık bir gecede yolu görmek İçin

Kadri Çelik Meali
Onların örneği ateş yakan, ateş etraflarını aydınlatınca Allah'ın nurlarını yok ettiği ve onları (hiçbir şeyi) göremedikleri karanlıklarda terk ettiği kimsenin örneği gibidir.

Mahmut Kısa Meali
Onların durumu, ateş yakıp etrafı güzelce aydınlat**maya çalışan bir adamın** çevresinde toplanıp, ateşin aydınlığından istifade eden insanların **hâline benzer.** Bu örnekte ateş yakan kişi Hz. Muhammed; yaktığı ateş de, güneş gibi parlak mesajıyla inkâr ve cehâlet karanlıklarını yok eden Kur’an’dır: **Ateş** alev alev yanıp **etrafını aydınlatmaya başlayınca,** adâlet ve doğruluk ilkelerine dayalı İslâm sistemi topluma egemen olmaya başlar. Bu durum, adâlete susamış mazlum halkı sevince boğarken, karanlık ortamda her türlü zulüm ve haksızlığı yapmaya alışmış olan zâlimleri

çileden çıkarır. Herkes gibi ışığı gören ve başlangıçta iman etme imkânına sahip olan bu insanlar; kibir, ihtirâs, kıskançlık, çıkarcılık gibi sebeplerle ilâhî mesaja karşı düşmanca tavır takınırlar. Kan ve gözyaşıyla beslenen kölelik düzenlerinin sarsılmaya başladığını görünce de, ışığa karşı amansız bir savaş başlatırlar. Bunun üzerine, Allah'ın insan için varettiği yaratılış kanunları devreye girer: **Allah,** bu nankörlerin **gözlerinin nurunu** ve hakîkatigörme yeteneklerini ellerinden geri **alarak, onları karanlıklar içinde bırakır** ve böylece, ışık kaynağının yanı başında, kopkoyu inkâr karanlığına gömülürler. Öyle ki, **artık** en apaçık delilleri, en açık mucizeleri bile**görmezler.**

Mahmut Özdemir Meali
Onların misâli, ateş yakmak istemiş kimsenin misâli gibidir. (Ateş) Çevresindekileri aydınlattıkça, Allah, onların nûrunu gidermiş; onları karanlıklarda bırakmıştır, görmezler.

Mehmet Çakır Meali
Onların durumu, karanlıkta ateş yakanların durumuna benziyor: Ateş tam çevrelerini aydınlatıp dururken, hani Allah'tan ışıkları söner de, zifiri karanlıklar içerisinde kalır ya insan! Hani çevresini göremez ya.

Mehmet Çoban Meali
Onların durumu geceleyin ateş yakan kimsenin durumuna benzer. Gecenin karanlığında yakılan ateş sönünce nasıl karanlık içinde kalıyorlarsa; dünyadaki hayatları da karanlık içinde kalır. Söyledikleri yalanlar gecede yakılan ateş gibidir. Sadece kısa bir an için dünyalarını aydınlatır. Ancak Allah onların yalanlarını söndürünce sadece karanlık kalır. Allah'ın ayetleriyle aydınlattığı yol, onların nefislerinin, benliklerinin çirkinliğini ortaya koyacağından, bunu asla kabul etmezler. Bu yüzden de içleri karardıkça kararararak, kapkara bir hale döner. Gönderdiğimiz ayetler, karanlık içindeki insana çarpan ışık gibidir. Gözlerinin kapanmasına neden olur.

Mehmet Okuyan Meali
Onların (münafıkların) durumu, (karanlıkta) ateş tutuşturan kişi gibidir. (Ateş), etrafını aydınlattığında Allah onların aydınlığını hemen giderir ve onları karanlıklar içinde bırakır; (hiçbir şey) göremezler. [*]

> *Yüce Allah burada bir benzetme yapmakta, aydınlanmak üzere bir ateş tutuşturan kişiyi ve ateşin durumunu örneğe konu edinmektedir. Buna göre, eline aldığı bir ateşi tutuşturan kişi, bunu başardıktan sonra o ateş söz konusu kişinin çevresini aydınlatınca tam bu sırada Yüce Allah onların ışığını giderip kendilerini karanlıklara terk etmiş ve artık hiçbir şey göremez olmuşlardır. Ayette benzetme öncelikle bir kişi üzerinden başlatılıp sonrasında zamirler çoğula dönüştürülünce, kastedilenin bir kişi değil de aynı özellikteki her bir insan grubu olduğu anlaşılmaktadır.*

Mehmet Türk Meali

Bu (münâfık)ların durumu,[1] (karanlıkta) ateş yakan, tam ateş etrafını aydınlatınca da Allah'ın görme duyularını alarak[2] kendilerini hiçbir şeyi göremeyecekleri koyu bir karanlıkta bıraktığı kimsenin durumu, gibidir.

1 Mesel: Bir şeyin benzeri, demektir. Daha önce yaşanan bir hâdise ve bir tecrübeden dolayı söylenen ve "atasözü" diye dilden dile dolaşan güzel sözlere de mesel, (Darb-ı mesel) denilmiştir. ("Sütten ağzı yanan yoğurdu üfleyerek yer" gibi.) Edebiyatta bir hakikati diğer bir hakikate veya bir hayale veya meşhur bir mesele benzeterek temsili bir şekilde ifâde etmeğe "temsil" denilir ki "teşbih, istiâre, hakikat ve mecâz" gibi kısımlara ayrılır. (Özetle-Elmalılı)

2 Bu ifâdeyi birçok müfessir, "ateş sönmüş" şeklinde ifâde etmişlerse de; ateş sönmeden Allah'ın onların gözlerinin görme özelliğini alıvermiş olması, daha zahir ve daha edebidir. (Zemahşeri) Burada ışık veren ateşe benzetilen imanın sönmesi değil onu görmesi gereken "gözün görme duyusunun alınması yani münafıkların iman nurunu görememesi" ifade edilmektedir.

Muhammed Esed Meali

Onların hali, ateş yakan öyle kimselerin haline benzer ki, o (ateş), çevrelerini aydınlatır aydınlatmaz Allah, göremesinler diye onların ışığını alıp onları zifiri karanlığa gömer;

Mustafa Çavdar Meali

Onların hali, çevresini aydınlatmak için ateş yakan kimsenin haline benzer. Ateş onun çevresini aydınlattığı sırada Allah onun ışığını giderir de hiçbir şey göremez bir halde onları karanlıklar içerisinde bırakıverir. 2/257, 6/39, 24/40

Mustafa İslamoğlu Meali

Onların durumu şu kişinin durumuna benzer: O kişi bir meş'ale tutuşturdu;[33] Alevler etrafını aydınlatır aydınlatmaz Allah (gözlerinin) nurunu alıverdi ve kendilerini karanlıklar içinde bıraktı; artık göremezler:[34]

[33] Buradaki ateş ısınmak için değil yol göstermek için yakılan ateştir. Bu nedenle "ateş yakan" diye değil "meş'ale tutuşturan" diye tercüme edilmesi daha uygundur. [34] Aydınlanmak için meş'ale tutuşturan kişi, yaratılışı gereği ışığı arayan insandır. İstevkade "taleb" veya "mübalağa" bildirir. Aydınlanmayı talep ediyor, belki şiddetle istiyor. Medine'deki Yahudi kökenli münafıklar mesela. Allah Rasûlü gelmeden önce düşmanlarını hep yeni gelecek peygamberle korkutuyorlar. "O bir gelsin, ondan sonra görün siz" diyorlar. İstedikleri ışık ellerine veriliyor. O da nesi? Bu kez gözlerini kapıyorlar. Öz çocuklarını bildikleri gibi bildikleri peygamberi inkâr ediyorlar. Önce göremiyorlar değil, görmek istemiyorlar. Görememek suç değil, görmemek suç. Onlar bunca istedikleri ışığa gözlerini ısrarla kapatınca, Allah da onların bu tercihlerini "melekeleri" hâline getiriyor ve gönül gözlerinin nurunu alıyor. Ondan sonra isteseler de artık iş işten geçmiş oluyor. Sözün özü: Kendi tercihlerine Allah onları mahkûm ediyor. Bu âyet önceki pasajda anlatılan münafık tipinin, ilâhî ışık olan nûrun değil, beşerî ışık olan nârın peşine düştüğünü dile getirir. Nûr ile nâr (ateş) arasında fark vardır: 1) Nûr yakmadan aydınlatır, nâr yakarak ve yanarak, tüketerek ve tükenerek aydınlatır. 2) Nûr cevheri-özü aydınlatır, nâr maddeyi-formu aydınlatır. 3) Nûr

içten aydınlatır, nâr dıştan aydınlatır. Bu yüzden münafik içi aydınlatmayan nârın ışığına taliptir. 4) Nûr tükenmeyen bir güç kaynağıdır, nâr tükenen bir güç kaynağıdır. 5) Nûr manevî ve latif olanı temsil eder, nâr maddî ve kesif olanı temsil eder. 6) Nûrdan geriye nûr kalır, nârdan geriye "kül" kalır. Üzerinde yaşadığımız şu dünyadaki her şeyin aslı, akkor bir nâr olan mağmadan geriye kalmış küldür. Onun için geçicidir. İnsan geçici olanı değil kalıcı olan nûr'u hedeflemelidir. Zeheb'allâhu bi-nûrihim ile ezheb'Allahu nûrahum arasında fark vardır. Burada geçişliliğin bâ ile yapılması nûrun onlara bir daha dönmeyecek oluşuna delâlet eder (İşârât).

Ömer Nasuhi Bilmen Meali
Onların meseli, ateş yakmış kimsenin meseli gibidir ki, o ateş vaktâ ki çevresindekilerini aydınlattı.Hak Teâlâ hemen onların nûrunu giderdi, onları zulmetler içinde görmez bir halde bıraktı.

Suat Yıldırım Meali
Bunların durumu, aydınlanmak için ateş yakan bir kimsenin durumuna benzer. Ateş çevresini aydınlatır aydınlatmaz. Allah onların gözlerinin nurunu giderir ve karanlıklar içinde bırakır, onlar da göremez olurlar. [63, 3]

Süleyman Ateş Meali
Onların durumu, tıpkı şuna benzer ki, (aydınlanmak için) bir ateş yakmak istedi. (Ateş) çevresini aydınlatır aydınlatmaz, Allah onların nurunu giderdi ve onları karanlıklar içinde bıraktı, artık görmezler.

Süleyman Tevfik (1927)
Onların misli şu kimsenin misli gibidir ki aydınlık içün âteş yakdı. Âteş (parlayarak) etrâfında bulunan şeyleri aydınlatdığı zamân Allâh onların nûrını giderdi. Ve onları karanlık içinde hiç bir şeyi görmez bir halde bırakdı.

Süleymaniye Vakfı Meali
Tıpkı bir meşale yakmak isteyen kişiye benzerler. Meşale çevresini aydınlatınca sanki Allah, gözlerini kör etmiş ve onlan karanlıklar içinde bırakmış da bir şey göremez hale gelmişlerdir. [*]

[*] Âyette münafıkların durumları, istiare-i temsiliyye (alegori) denen mecazi anlatımla canlandırılmıştır.

Şaban Piriş Meali
Onların hali, çevresini aydınlatmak için ateş yakan kimsenin haline benzer. Ateş çevresindekileri aydınlattığı sırada Allah onun ışığını giderir ve onları karanlıklar içerisinde görmez bir halde bırakır.

Ümit Şimşek Meali
Onların hali, ateş yakan kimsenin durumu gibidir. Ateş parlayıp da çevresini aydınlatınca, Allah onların nurunu alıp onları

karanlıkta bırakmış, birşey göremez olmuşlardır.

Yaşar Nuri Öztürk Meali
Onların durumu şu kişinin durumuna benzer: Bir ateş tutuşturmak istedi. Ateş, çevresindekileri aydınlattığında, Allah onların ışığını giderdi ve onları karanlıklar içinde bıraktı; artık görmezler.

Eski Anadolu Türkçesi
beñzeri anlaruñ beñzeri ya'nį münāfıķlar meŝeli beñzeri gibidür anuñ kim yandurdı [2b] odı. pes ol vaķt kim aydın eyledi yörendürisini giderdi Tañrı aydınuñ anlaruñ daħı ķodı anları ķarañulıķlar içinde görmezler.

Satır Altı Meal (1534)
Onlar şöyle ki [...] ķorķulu yabanda āteş yaķanlar [gibidir] [...] āteşleriniñnūr ve żiyāsını alaraķ ķaranlıķda eṭrāfını görmeyerek [...]

Bunyadov-Memmedeliyev
Onların (münafiqlərin) halı (qaranlıq gecədə) od yandıran şəxsin halına bənzər. Od (yanıb) ətrafındakıları işıqlandırdığı zaman Allah onların işıgını keçirər və özlərini zülmət içərisində qoyar, (artıq heç nə) görməzlər.

M. Pickthall (English)
Their likeness is as the likeness of one who kindleth fire, and when it sheddeth its light around him Allah taketh away their light and leaveth them in darkness, where they cannot see,

Yusuf Ali (English)
Their similitude is that of a man(38) who kindled a fire; when it lighted all around him, Allah took away their light and left them in utter darkness. So they could not see.

38 The man wanted light; he only kindled a fire. It produced a blaze, and won the applause of all around. But it did not last long. When the flame went our as was inevitable, the darkness was worse than before. And they all lost their way. So hypocrisy, deception, arrogant compromise with evil, cynicism, or duplicity may win temporary applause. But the true light of faith and sincerity is wanting, and therefore it must mislead and ruin all concerned. In the consternation they cannot speak or hear each other, and of course they cannot see; so they end like the deliberate rejecters of Faith (2:7), wildly groping about, dumb, deaf and blind. (Cf.n. 1153).